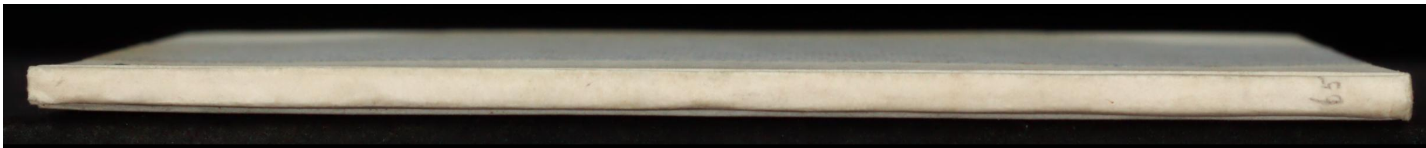
194

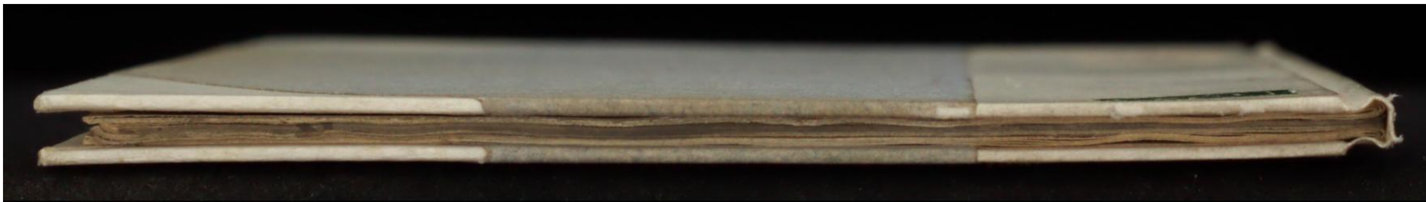
227
E
64

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

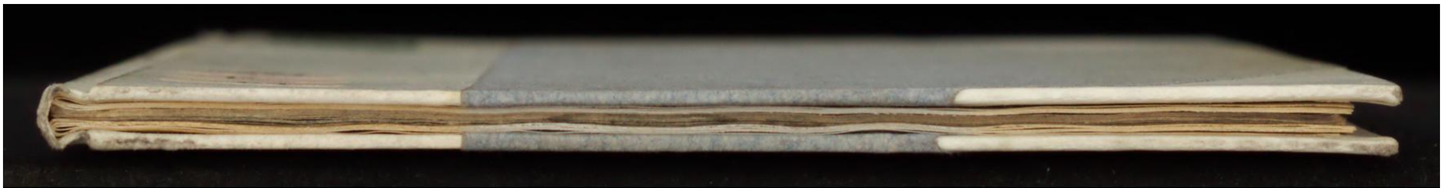

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

~~12. K. I. 65~~
227 E 64
NKr. 22

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

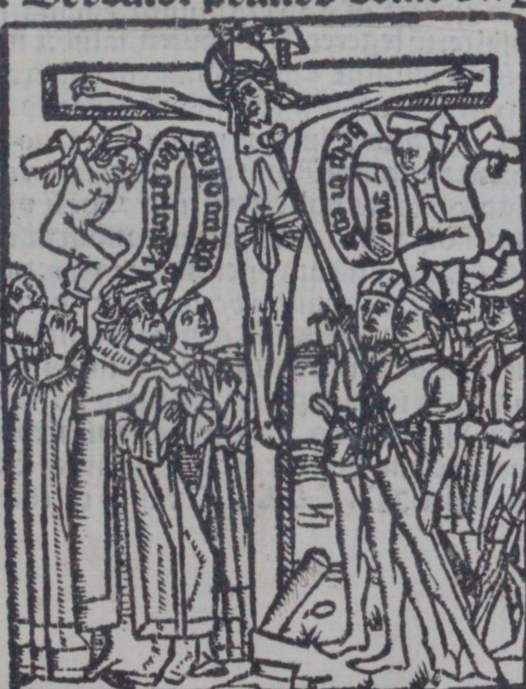
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Eneee Silui Pij ſecūdi maximi pōtificis. oratoris et poete clariſſimi in ſacratiſſimam paſſionem dominicam ſapphicū cū dilucida explanatione Petri Drolſhagij Diligenter recognita

Tetraſtichon Petri Drolſhagij.

Quiſquis amas chriſti. gemit⁹:lamētaq; uoſſe
Innumeras poenas:ſuppiciumq; dei
Que tulit:atq; crucem qua ſoluit tartara ditis
Huc ades et docti cerne Piijq; lyram.

Carmen lugubre elegantiſſimū Philippi Beroaldi de dominice paſſionis die
Philippi Beroaldi peanes beate virginis

KONINKL.
BIBLIOTHEEK
TE'SHAGE.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

¶ Petrus Nehemeus Drolſhagius Quirino
Wilichrēū bonaꝝ artiū Magiſtro in Academia
laurentiana apud Agrippinenſem Coloniam
Doctori: foelicitatem dicit.

Ogitāti mihi aliquādiu optime Quirine q̇d foret quo
c tuū mihi aīm deuicire poſſē venit in mentē aliud nihil
quā Sapphicum illd Enee Siluij poete ornatiſſimi
in ſacratiſſimā paſſionē dominicā olim elegāter effuſū
Quod vbi repererim ita deprauatum ita mēdoſum incuria lib
rarioꝝ factū: vt ne legere iuſte potui in priſtinū ſuū candorem
et maieſtatem ꝓ viribus meis reſtitui Adiūximus ꝯmenta
rium licet rudem ⁊ inelegantē tn̄ opidoq̄ꝫ ſalubrē ⁊ vtilē meo
iudicio Quid em̄ iucūdius? q̇d vtilius? q̇d tandē ſalubri⁹? me
moria ⁊ recordatōe ſanctiſſime paſſionis dn̄i noſtri ieſu chriſti
Eſt ꝑfecto aīe nō min⁹ q̄ꝫ corpori alimentū neceſſariū Quotti
diana (inq̇t Albertus magn⁹) meditatio paſſionis dn̄ice pl⁹
frūs hoī affert q̄ꝫ ſi integro āno pane ⁊ aqua ieiunaret. aut fla-
gellis ⁊ virgis cederet vſqꝫ ad ſanguinis emanationē aut q̄ꝫ
ſi quottidie pſalteriū legeret Hac auten ſalubri meditatione
paſſionis dn̄ice ſuauiſſime Quirine magis oblectari te ſcio ne
minem Noui em̄ q̄ꝫ deo diui ſqꝫ omnibus deuotus ſis: q̄ꝫ item
frequens diligēs ⁊ pius diuinaꝝ rerū cultor Quo fit vt exigu
um meū laborem tuo ampliſſimo nomini dicare volui Dicaui
igit tibi atqꝫ adeo tibi. vt nulli libentius Quē ſi nō hirſuto ſu
percilio. ſummiſſoqꝫ vultu. ſed ilari humanoqꝫ ſuſceperis erit
ꝙ vehementer gratuler meam operam a te viro: tum docto tū
probo laudatum iri Quis enim vberior fruct⁹ bone deus? aut
quod magis optimum premium generoſo animo contingere
poteſt (inquit Valla omniū artium clariſſimus) q̄ꝫ laudari a
laudato viro Lauda itaqꝫ ſi placet; ſin ſecus nō vitupera (ſiq
dem homo ſum) ſed in ſinus ⁊ cucullos papiraceos Pharma
copolis venum expone Vale et me mutuo ama Ex Suollis
Anno natalis dn̄ici. M. CCCCC v q̄rto calēdas Apriles

¶ Ex libꝛis de eccleſiaſticis ſcriptoꝛibus Joannis abbatis Spanhemenſis.

Pius papa ſecundus natione tuſcus patria ſenenſis Eneas Siluius ante vocatus: ſedit pontificali maximo poſt Calixtum terciū annis ſex: vir vndecūqꝫ doctiſſimus philoſophꝰ oꝛatoꝛ ⁊ poeta inſignis multa ingenij ſui monumēta poſteris reliquit Hic quondā in conſilio Baſilienſi cuidā (vt ita dicā) Pꝛelato ſeruiuit pauꝑ Deinde in ſcribā cancellarie federici imperatoris tercij aſſumptus: ⁊ poeta ab eo coꝛonatꝰ. ꝓmo Epiſcopus Tergeſtinēſis: poſtea ſenēſis: exīde cardinalis. ⁊ nouiſſimo ſūmus pōtifex omniū ſuffragio electꝰ eſt Scripſit vtroqꝫ ſtilo multa pꝛeclara opuſcula Moꝛitur ſub Federico imperatoꝛe tercio Anchone vt dicitur Anno dn̄i. M.CCCC.lxiiij indictione. xij. calendas. xix. ſeptēbꝛis Anno etatis ſue. lxiiij ſepultus Rome in ede ſacra ſancti Petri iuxta altare.

¶ Hermāni Buſchij viri clariſſimi de imagine Saluatoꝛis noſtri crucifixi epigramma.

Quod mucrone latus lacerū. que bꝛachia cernis
  Vel quos ſanguineo roꝛe rubere pedes
Quas gens ecce manus duro furiata terebꝛo
  Foderit. heu ligno tenſaqꝫ crura ſacro
Quodqꝫ vides humile. et nuſq̄ ſine vulnere corpꝰ
  Hoc ſolum humane iura ſalutis habet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

¶ Enee Siluij Pij ſecūdi poete laureati in noſ triſaluatoris paſſionem Carmen ſapphicum.

Qid tibi tandem ſcelerate queris.
Quid petis fallax homo: quid requiris.
Immemor qua te pietate chriſtus
¶ Queratq; ametq;.

Iſto gn̄e ſapphico zadonio Eneas ſiluius clariſſimꝰ ꝛ vates
ꝛ orator decantat xp̄i ſaluatoris noſtri tormēta ꝛ ſupplicia. q̄
ꝓ miſero gn̄e humano paſſus ē deteſtās maliciam fallaciā et
īgratitudinē hoīs Magna pietas ꝛ charitas dei fuit in genꝰ
Charitas dei humanū auctore Alberto doctore magno ſuꝑ euāgelio ioīs di
cente Lāpades eiꝰ lāpades ignis atq; flammarū aque multe
hoc eſt īūdatōes paſſionū nō potuerūt extinguere charitatem
dei q2 in finē ꝯſummatōis in dilectōe dilexit q2 ad ſummū cha
ritatis dilexit Oīs em̄ ꝯſūmatio factoꝝ finita ē ꝛ ſpūs autē
charitatis xp̄i nimis eſt latꝰ q2 finē nō hꝫ. In finē āt opis in
dilectōe facti dilexit. q2 opus maius eē non potuit Joīs. xv.
Maiorē hāc dilie cōem nemo hꝫ vt aīam ſua ponat qs ꝓ ami
cis ſuis Et in finē ꝑfectōis fuit q2 ꝓ amicis ad ſalutis effectū
et ꝓ oībus ad ſalutis ſufficiētiā mortuꝰ fuit Romanos v. Cō
mendat āt deꝰ ſuā charitatē in nobis qm̄ cū adhuc inimici dei
eēmus deus ꝓ nobis mortuꝰ eſt Gregoriꝰ O ineffabilis circa
nos charitatis tue dilectio vt ſeruū redimeres: filiū tradidiſti
Scelus. Et Bap. Mātuanꝰ in ope de ꝯtēnenda morte Scimus em̄ q̄
Scelero ſit nrī clemētia pr͞is Quā facili nrās audiat aure p̄ces Sce
Homo lus ꝫt flagitiū facinꝰ hic Scelero ꝫt polluo Uir. Parce pi
as ſcelerare manꝰ hic Sceleratꝰ idē qð ſceleſtꝰ pollutus hinc
Scelerate aduerbiū Hō (teſte Uarrōe) ab humo deducit q2
ſit hūo natꝰ At Simpōtinꝰ nō ab hūo ſ3 a ꝯſortio atq; cōcor
dia vite appellatū cxiſtiat Eſt ei hō oīm aīaliū maxie ſociabi
lis Hos fallaces eē ap.ꝓbat Oui. Nō hoſpes ab hoſpite tutꝰ
Pietas ꝓp̄e dr̄ diuinꝰ cultꝰ q̄ꝫ greci vocāt hic pio ꝫ
Pietas. bū idē qð colo Chr̄us dꝫ ſcribi ꝑ ch greca vox hebraice meſſias
Chriſtus (latie vnctus

Uenit in mundū ſoboles tonantis
Et licet coelum regeret ſupernum
Ex deo ſeruꝰ voluit videri. ¶ Carnis in vmbra

Hic oſt̄ filiū vnigenitū pr͞is ꝛ rectorē orbiū celeſtiū ꝓpt̄ amo
rē humanū ſcīm hoīez ꝛ īparē pri celeſti Ex diuitatate iuiolabili

eq̄lis ē deo ſꝫ ex eo qđ hō eſt inferior ⁊ impar prī celeſti Sꝫ qđ ſ Soboles tonātꝭ .i. fili⁹ dei pr̄is ſit fact⁹ hō diuina theoſophia
docet Vñ itaqꝫ poeta dixit Carnis in vmbra h̄ ē hūanitate aſ
ſumpta qꝛ homo aliud mihi ē q̄ꝫ vmbra ⁊ inane ſimulachrum
auctore Hora. in odis Puluis ⁊ vmbra ſumus.

Tu ciuis putris fugienda peſtis
Alia depoſcis miſerande vermis
Vt parem credas hauiſſe nullum
Terra tumeſcis

Nūc vates noſter rūpit inſultā ſupbiā hoim q̄ꝫ deteſtatur
oñs q̄d ⁊ vnde hō ꝓcreat⁹ ſit Hoiem recte cinerē putrē appel/
lat Auctor ē Job patiētiſſim⁹ ꝓpheta Memēto hō ꝙ cinis es
⁊ in cinerē reuerteris Et vt ſtatī dixit puluis ⁊ vmbra ſum⁹
Et varro hō bulla Sophocles Quicūqꝫ vitā viuim⁹ aliud nihil
q̄ꝫ ſimulachrū ⁊ inanis vmbra nos ſum⁹ Putris ⁊ hoc putre
idē ē t qđ corruptū ac reſolutū Vir Et zephiro putris ſe gleba Putris
reſoluit hinc putreo ⁊ putreſco qđ in putrē vertor Et putridū
⁊ corruptū Alta depoſcis .i. ſublimia qđ eſt ſupbor ꝓprium
qđ ē cōtra Romanos .xij. Nō alta ſapiētes ſꝫ humilib⁹ ꝯſētiē
tes Jn q̄s īuebit diu⁹ ille bernar. Curem⁹ ergo ī alto poſiti nō
altū ſape. ſꝫ timere ⁊ humilib⁹ ꝯſentire Et Bab. Mā. Vir nrī
eui doctiſſim⁹ in ꝑmo li. cala. Et tacitis ardēs curis ſublimia
ſp Mēte agitat. tumidoqꝫ ſedet ſub corde venenū Cōtemptrix
inopū vultus elata ſeueros Jnflatoqꝫ rotās turgētia gutture
verba ferre neqt iuga. maiorē indignata parēqꝫ Terra tumeſcꝭ
.i. tu hō ens terra ⁊ lutū efflu is amens Geneſeos .ij. Creauit
deus hominem ex limo terre

Jlle carnalem pius in parentem
Quos decet cunctos referens honores
Sabbatum nunquam violauit vnum
Semper honeſtus

Oñdit nūc poeta quantā clemētiā ⁊ honorē Soboles tonā
tis habuerit erga parētes ſuos ioſeph ⁊ Mariā faciēs qđ ipſe
p̄ceperat ī lege Exodi Honora prēm ⁊ mrēm tuā ſicut p̄cepit
tibi dñs vt ſis lōgeu⁹ ſup terrā q̄ꝫ dñs de⁹ dabit tibi Jtē Qui De honorā/
maledixerit prī aut mrī morte moriat Ariſto. in ethicis Dīs dis parētib⁹
mgris ⁊ parētib⁹ nō reddit equalēs Debēt itaqꝫ ꝓles parētib⁹
deferre honorē qꝛ teſte Laurentio Val. hoīe vndecūqꝫ expertiſſiō
Nēo in prēm pt tāta bñficia ꝯferre. q̄ꝫta ꝯtulit pr̄ in filiū Jtē
optat mater puulū creſcere. optat cito videre maiorē. eūqꝫ nūc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

ris Juuenũ miſcere feſtinat nũq̃ʒ ſibi forſã ſeruiturũ teſtis di-
uus hieronymꝰ in epl'a de honorãdis parẽtibꝫ plã. a pŏ hiero-
nymũ Subinde docet chriſtũ nũq̃ʒ violaſſe ſabbata. i. ferias di
es feſtos qŏ p̃ceptũ eſt noui inſtrumẽti Sabbata ſcifices. Jo
ix. Nõ ẽſt hõ a deo q̇ nõ Sabbatũ cuſtodit Deus bone deꝰ quot
Sabbatum nũc viuũt hoĩes q̇ tua ſciſſima decreta ꝑuifaciũt q̃s Parſius
deridet in. v. Cõrẽptꝰ pages ſi viuere cũ ioue tẽdis Sabbatũ
duplici b ſcribitur eſt dies ſeptimus apŏ iudeos feſtus quorũ
lingua ſabbe ſeptẽ ẽt Accipitᷣ hic ꝑ quolibet die feſto et ſancto.

Tu patris iuſſus fugis atq̃ʒ matris
Feſta peccatis vigilas nefandis
Et deum qui te reparauit horres

¶ Demone peior

¶ Cõq̃ritᷣ q̃ hõ mortal' flagitioſus nec inſtitutis p̃ris nec ma
tris morẽ gerit. ſabbata polluit ꝛ qŏ oĩm horribiliſſimũ audi
tu ẽ Chriſtũ ſaluatorẽ q̇ hoĩeʒ nobiliſſiõ ſuo ſãguine p̃ri recõſi-
liauit ꝛ a flagitijs purgauit. horret ꝛ fugit De his ſalomõ ſa
pientiſſimꝰ loq̃tᷣ Cõtumelijs afficiẽs p̃rẽm ꝛ cõtẽnes ſenectã
mris ꝯfũdetᷣ ꝛ in opprobrijs erit filiꝰ delinq̃ns cuſtodire diſci
plinã p̃ris meditabitᷣ ſermones malicie O hõ ſcelerate memẽ-
to parẽtũ eſſe qŏ talis es q̃ꝝ manibꝫ cremẽta ſũpſiſti Impẽde
debitũ p̃ri mriq̃ʒ ſeruitiũ. q̇ nũq̃ʒ tuos vagitꝰ horrẽtes totũ in
te lãbebãt corpꝰ Sit tibi grata ſalus ipoꝝ. q̇bꝫ cariorẽ tua vi
ta q̃ʒ ꝓpria Redde amoris vicẽ hec diuꝰ hieroĩ Filiũ minꝰ dicto
audientẽ. i. obediẽtẽ liceat abdicare Quĩtilia. auc. Jtẽ filiꝰ dei
miſſus eſt in hũc mũdũ in vterũ ỽginis marie vt reparet. i. re
nouaret nos a piacal' ꝛ pctis Mittitᷣ ergo filiꝰ vt hoĩes libe
rẽtᷣ Poſtea ỽo ſpũſſcũs venit vt hoĩes btificarẽtᷣ Auctor Hu
go Eheu q̃ʒ flagitioſũ nefas ẽ hũc fugere hũc horrere ¶ Demõ
Demon grece ſcite Lactantio dꝛ peritꝰ ꝛ ſciens latine hinc Eudemon
bonus demon aut angelus Cacodemon. i. malus demon.

Jlle ieiunans domuit ſupbum
Spiritũ carnis cibus atq̃ʒ potus
Jllius corpꝰ fuit ad regendũ. ¶ Biueret edit
Tu mades vino. veneri parentas
Nulla te bachi cererisq̃ʒ poſſunt
Dona vorãtẽ ſatiare ventri ¶ Viuis amicus

¶ Hic rurſus ꝯpat Eneas vitã dñi nr̃i ieſu chriſti ad vitã ꝑuer
ſã hoĩs docẽs q̃ʒ ſobriã vitã vixerit ſoboles tonãtis ꝛ quãta ſa

me ſnediaq; corp⁹ ſuū caſtigauerit nō īdulgēs corpori vt proh
dolor hac tēpeſtate pleriq; faciūt ſ; ſolū vt corp⁹ tenerū reficeret
q: teſte Seuerio. li. ij. de cō. pauc; minimiſq; natura ɔtēta ē Itē
Tulli⁹ in ɔadoxis voluptas aīm̄ a ſede ſua z ſtatu dimouz Itē
Sapiēs dt Sanitas ē aīe. z corpis ſobri⁹ pot⁹ Hieronym⁹
vēter mero eſtuās cito ſpumat in libidinē Itē lucas euāgeliſ
ta xxi. Attēdite ne grauēt̄ corda vrā in crapula z ebrietate Tu
hō teterrim⁹ indulges ventris ingluuiei quā greci lemargian
vocāt Et in ſeruis veneri hyacho dn̄is turpiſſimis. nec mēor ſo
brij chriſti nec memor illi⁹ diui Lodouici morbioli cui⁹ memi/
nit Bab. Mātuan⁹ his carmib⁹ pinguib⁹ abſtinuit nec viſce
ra ɔtigit ore Ne fieret mēti ſediciosa caro. panis poma. nuces
hortēria gramia raro Cocta cib⁹ luſtris iſta fuere tribus Gra
mina ſi coxit nūq; tñ vnxit oliuo Nulla dedit vētri gaudia nul
la gule z id gen⁹ pl'a Domare ē mãſuefacē z domeſticū reddē
Bap. Dia q̄ domuit veneri ſeruiuit z ire ꝑ metaphorā accipim⁹ Domare
domare ꝑ vicere z ſupare Per ſpiritū carn; ōt intelligi apperi
tus carnalis Madere ꝓprie humidū eſſe eſt Hinc Maddid⁹
humid⁹ īfectus hic madid⁹ vino id ē plenus vino z q̄ſi ſepul
tus qđ turpe vitiū ē ī hoīe quū ne muta aīalia identidē facerēt Madere
auctore Macrobio in ſat̄ In pecudū ferarūq; nūero hēt̄ quiſq; Da crapula
voluptatib⁹ vacat Quīimo beſtijs viliores ſūt que vltra neceſ
ſitatē raro paſcūt̄ Dū āt crapula ſe grauatos ſentiūt abſtinēt
donec ſūpta alimēta digeſſerūt O tu germana Iuuētus q̄ties
tu vilior pecorib⁹ at q̄ties tu ipare; tue in gurgitationi ī pocul'
īglutiendis ꝓuocaſti. nec ſemel meminiſti Ouidij inqent; Nox
z amor vinūq; nihil moderabile ſuadent. Ven⁹ filia diones ex Venus
ſpuma maris genita dea luxurie Bab. Nata freto ven⁹ eſt ve
nerēq; ſub eq̄ra mitte. ponit̄ pro ipa luxuria Bab. Dia q̄ domu
it veneri ſeruiuit z ire. Pertulit hoc nullo vict⁹ ab hoſte iugū
de alcide loq̄t̄. i. hercule Parētare eſt parētib⁹ iuſta celebrare vt
in funē z mortib⁹ Transfert̄ tñ etiā ad alias res vt h parēta/ Parentare
re veneri ē venerē celebrare z ei opam dare Bacchus de⁹ vini
ponit̄ ꝑ vino alio noīe Iachus aut liber Ceres dea frugū poni Bacchus
tur sepi⁹ ꝑ frugib⁹. Vētri viuis amic⁹. operā das crapule qđ Ceres
nos fugere mouz doctiſſi⁹ hermola⁹ barbar⁹: archiepūs z pri
archa aq̄legiēſis hoc carmie ex greco trāſlato Venter pluuia ve
nus laudē fugiēda ſequēti hoc ē gaſtimargia moll'ciēs. i. ſeg/
nicies z luxuries ſūt volēti habere laudē z honorem fugienda.

Ille ſermones habuit modeſtos
Et docens ſedes inter ad beatas.
Quo ſuos q̄ſq; reparet actus **Ordine dixit**

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Tu vel in feſta venenante lingua
Proximum carpis ſuperos laceſſis
Fabulas crebro referens inanes:

¶ Turpia narras

¶ Nũc ꝯpat poeta noſter pudicos ſermones Chriſti ſaluatoꝛis
ad impudicã ⁊ venenoſã liguã hoĩs impĳ ⁊ ſcelerati Habuit
ſoboles tonãtis fili⁹ vnigenit⁹ modeſtos ⁊ iuſtos ſermones
vt ꝓuerbi. viĳ Juſti ſũt oẽs ſmones mei ⁊ nõ eſt in eis prauũ
q̇d atqꝫ ꝑuerſũ Deutro. xxxĳ Deus fidelis ⁊ abſqꝫ vlla iniq̇ta
te iuſtus ⁊ rect⁹ Ipſe q̃z pudicus modeſtus ſp̄ fuit Jã qualis
vnuſq̇ſqꝫ ẽ ⁊ talis loq̇r. docẽte Ariſto. in p̈mo li. ꝑihermenias
Sũt ergo ea q̄ ſũt ĩ voce eaꝝ q̄ ſũt ĩ aĩa paſſionũ. i. ꝯceptuũ no
te. i. ſigna Itẽ Sene. Imago aĩe ſermo eſt Et docuit Chriſt⁹
iter ad btãs ſedes. i. ad aulã coeli. ⁊ q̄ ordine. i. ſerie q̇ſqꝫ. i. ho-
minũ reparet. i. faceret ſuos actus. i. ſua opera Sz tu miſerã
de vermis carpis laceras in feſta lingua. i. moleſta atqꝫ vene
Modeſtus fica ꝓximũ. i. frẽm tuũ atqꝫ laceſſis ꝓuocas ſupos. i. deos ad
irã referẽs. i. narrans inanes fabulas. i. aniles ſermones et
narras. i. memoras turpia. i. ob ſcoena ſpurca Modeſt⁹ ꝓprie
ſr idẽ qđ moderatus tp̄atus vulgo houeſch of beſcheidẽ qđ in-
Ordo docti diſcretus dicũr. quũ diſcretus nihil aliud ſit quã diuiſus
hinc Modeſtia q̄ vulgo đr diſcretio Ordo teſte valla in. iiĳ. ca-
Infeſtus pite. xiiĳ. eſt digeſtio ⁊ in ſuo loco cuiuſcũqꝫ rei collocatio. Se
ries ꝟo eſt reꝝ q̄dã ꝯtinuata ꝓgreſſio vt in ſerie orõis. Infeſ
tus eodẽ teſte ẽ vehemẽter moleſtus atqꝫ ĩ aduerſũ vadẽs Vñ
Superi infeſtare ẽ moleſtia afficere Et ſigna infeſta q̄ aduerſũ tendũt
Laceſſio Superi q̇ ſupius ſũt ſicut inferi q̇ inferius Laceſſo teſte Valla
in. v. accipir in malã ptẽ Ci. Sz iuſticie p̈mũ munus ne cui
q̇s noceat niſi laceſſitus iniuria. i. ꝓuocatus Accipir in bonã
Idem tuis me amãtiſſimis lr̃is laceſſiſti Idẽ iudiciũ de ꝓuoco
eodem teſte Valla. Narrare ſr referre memorare

Ille nullius bona concupiuit
Et manus odit nimium cruentas
Pauperẽ dixit coluitqꝫ vitã ¶ Pacis amator
Tu rapis quicquid potes et cruorem
Appetis. factum ſcelus omne paruum
Diues vt fias reputans. vbiqꝫ

¶ Prelia miſces

Cõpat iteꝝ xp̄m hoĩ nefario ĩ trib⁹ Ille. ſ. chꝛĩs ñ ꝯcupiuit. i. ap

petiuit bona.i.diuitias vlli⁹ hoīs vbi impleuit qđ p̄cepit in
lege moſaica Nec rē cupias alienā ꝛ odit.i.odio habuit nimiū
.i.vehemēter cruētas man⁹.i.cedē cladē.ꝛ duxit.ꝛ coluit.i.a
mauit paup̄ē vitā.i.pauperiē.ꝛ amator.i.cultor pacꝫ ¶ Pau
periē ferre eq̄ aīo Bernard⁹ graphice docuit inq̄ens Pauperiē
ferre eq̄ aīo vt⁹ patiētie eſt Spōte appetere ſapiētie laus ē Itē
Sene Qui domū nrām itrauerit nos poti⁹ mireť q̄ȝ ſuppellec
tilē Tu hō crudelis rapis q̄cq̄d potes ꝛ appetꝫ.i.deſideras cru
orē.i.ſanguinē ꝛ cedē ꝛ reputās oē ſcel⁹.i.crimē factū.i.ꝑpe
tratū ꝑuū.i.exiguū vt fias diues.i.abūdans miſces.i.ſemi
nas vbicūqȝ ſꝑ locoꝝ ꝑlia.i.bella Rapē ē cū impetu ꝛ violen Rapere
tia auferre Iū Raptor Qui: viuiť ex rapto nō hoſpes ab hoſpite
tut⁹ De cruore.i.cede Iuuē.preſbyť Hūano ſi q̄s macularit ſā
guīe palmas Ille re⁹ ferro ꝑſoluit vīdice penas Cruor ē ſan
guis q̄ ex aliq̄ vulnē exit Uñ cruēt⁹ mō ſāguinolētus mō ſeu⁹ Cruor.
crudelis hic Cruēto cui⁹ paſſiuū cruētor.i.cruorē īficio Scel⁹
flagitiū crimē ꝩt Diues diuitior hȝ in ꝯparatiō nō ditior. Repu Scelus.
taē ꝑꝑe ꝩt ſecū cogitaē ꝛ ꝯſiderare Boe. Cū hec tacit⁹ mecū re Diues
putarē Apul. Cū id mecū reputarē Aliq̄ñ ꝑ ꝯſiderare Illitte Reputare.
rati accipiūt pro exiſtimare opiari Bellum eſt tū ipſa pugna
tum totum tēpus quo in milicia ſumus quam illitterati gu/
erram vocāt Prelium tm̄modo ipſum amorum certamen Bellum

Diſce te quanti miſerande fecit
Ille qui vinclis voluit teneri
Vt tibi ſūmā pareret q̄etē ¶ **Duct⁹ ad annam**

Nūc ad hortať hoīem vt aīo reuoluat quā nobilē ꝛ magnū de
us gl'oſus fecerit eū et quāto ſupplicio peniſqȝ ſit affect⁹ ꝓre/
dēptiōe generis huāni Creauit eñ deus optimus hoīem oīm
creaturaꝝ nobiliſſimū ꝛ quicq̄d in orbe eſt ordinauit in ei⁹ vſū
ꝛ illi ſubiecit dicēte pſalmographo Oīa ſubiecisti ſub pedib⁹ ei⁹
Oues ꝛ boues vniuſas īſuꝑ ꝛ pecora cāpi Diſce tē O nefāde hō
diſce.i.inq̄re aut cogita q̄nti.i.q̄ȝ nobilē fecit.i.c̄auit te Ille q̄
voluit teneri.i.ligari vīciri vīclis.i.catheīs funib⁹ Duct⁹ ad
annā p̄ſidē vt pareret tibi miſerādo ſūmā q̄etē.i.trāquillitatē
Cicero in officioꝝ p̄mo de donꝫ q̄bus de⁹ donauit hoīem Nec
vo illa ꝑua vis naťe eſt qđ vnū h̄ aīal ſcȝ hō ſentit qđ ſit ordo:
q̄d ſit q̄d deceat in factis dictiſqȝ.q̄ ſit mod⁹ Uincula a vīcio Uincula
et ꝑ ſyncopē vīcla: dicūť ligamina Uir. Suſtulit exutas vin
clꝫ ad ſydera palmas. ꝑ metaphorā vīcla ſūt carcerē ī q̄ noxij
vincti ſuāť Annas fuit p̄ſes ad quē nefarij. Iudei xp̄m p̄mo Annas
duxerūt qui letabūd⁹ ſurgēs e mollib⁹ plumꝫ acceſſit ad Ieſū

q̄rēs ei⁹ dogmata ⁊ ei⁹ diſcipulos. ad p̄mū rn̄dit Ego palādo
cui: q̄ras igit̄ ab h̄ q̄me audiuerūt: ad ſcdm nihil rn̄dit Annas
rurſus lectū itrauit Jeſu derelicto int̄ cet⁹ iudeoꝝ Ubi piū ieſū
varijs deluſionib⁹ ⁊ moleſtijs affecerunt hinc Ducit̄ ad Cay
phā Chriſt⁹ fuit duct⁹ p̄us ad Annā: ex iuſſu Cayphe pōtifi/
cis q̄ ſi ab Anna fuiſſz ꝯdemnat⁹: nō iniuria a ſe (qui pōtifex
erat anni illi⁹) condēnaret̄ Alia rō: dom⁹ āne erat ꝓpinquior
ne ergo mouerēt tumultū ꝑpl'i Jeſum ad annā prius duxerunt

Ceſus eſt illic alaphis magiſter
Et redargutus dominus deorum.
Nocte mox tota trahitur per vrbem
¶ Diſcruciandus
Inde Capphe datur audiendus
In deum teſtes citat hic malignos
Ducitur vinctus reus et Pilato.
¶ Mittitur illinc.

Declarat nūc Eneas q̄z diris ictibus affecerit Judei xp̄m
in atria Anne ⁊ quō redargut⁹ deus deoꝝ ⁊ q̄z inhumaniter
duxerit ieſū vinctū ex domo Anne ad cayphā. ⁊ q̄z ſeueros atro
ceſq̄z canes citauerit Cayphas aduerſuz ſobolem tonātis Et
quō ligat⁹ funib⁹ ⁊ loris ducit̄ ad Pylatū Quod graphice ce/
cinit Rodolph⁹ Lāgius vir preſtātiſſim⁹ In Roſis ꝟginis
Querit dogmata tūpij ſacdos Rn̄det docui loco frequēti Ser
u⁹ tū faciē ferit benignā Uict⁹ ducit̄ ad domū caypħe Mat/
thei. xxvi. Tūc expuerūt in faciē ei⁹ ⁊ colaphis eum ceciderūt
Reus ē mortis Alij āt palmas in faciem ei⁹ dederūt dicētes
Prophetiſa nobis xp̄e quis eſt q̄ te ꝑcuſſit Juuēc⁹ preſbiter.
Cōclamarēt oēs. mortiq̄z addicere certāt Tūc ſanctā xp̄i faciē
ſputa im ꝓba cōplent Et palme in malis colaphiq̄z in verrice
cerebri Inſultāt. ꝟbiſq̄z oēs illudere certāt Criſte ꝓphetab; cu
ius te palma cecidit ¶ (ceſus eſt illic alaphis mḡr) Joānis.
xviij. Hec quū dixiſſet vn⁹ aſſiſtēs miniſtoꝝ p̄buit ei alaphā
dicēs Sic rn̄des pōtifici Rn̄dit xp̄s ſi male loquut⁹ ſū teſti/
moniū ꝑhibe de malo Si āt bn̄ q̄d me cedis Uolūt multi doc
Cedo tores dicē vt is cecidiſſz ieſū cui petr⁹ auriculā āputauit Caedo
ẜt ꝑcutio ⁊ ſcribit̄ ꝑ dipthōgon ⁊ ẜt āputo Scriptu Alij cede/
Alaphas bāt ramos de arborib⁹ hinc cedes Alapha ꝑcuſſio in maxillas
Colaphus manu fcā Colaph⁹ ꝑcuſſio in collū baculo fcā Chriſtū diſcipl'i
mgr̄m appellabāt. q̄ artifex ⁊ cōditor oīm reꝝ Crucio. i. tor

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

q̄o affligo ⁊ Cruci[o]r paſſiuū Diſcrutio idē torq̄o affligo lanio Teſtꝫ Citaē
Teſtis q̄ vel q̄ p̄bet teſtimoniū Citare ē vocare vt citant̄ teſ
tes ⁊ nō ē laudare vt noui[ꝰ] Marcellꝰ refert q: teſtes nō lau Malignus
dant̄ ſꝫ vocant̄ Malignꝰ idē qđ aſp̄ difficil' inuidꝰ ⁊ auarus
Plꝫ Nō malignꝰ ⁊ iuuidꝰ Uincire ligare ē reuicire idē Uir Uincire.
ij. enei Ecce manꝰ iuuennē intera poſt terga reuinctū De ſino
ne loq̄tur Reus teſte Ual. nō ꝑ nocēti ponit̄ ſꝫ reꝰ ē oīs q̄ iuſ Reus
te l' iniuſte in pua l' magna re accuſat̄ Cice. ij. de oratore Reos
āt appello ñ eos mō q̄ arguunt̄ ſꝫ oēs q̄ꝝ de re deceptat̄ hic re
atꝰ. i. accuſatio q̄ reus arguit̄ Rcē illīc poſuit . i. ex illo loco
in q̄ cayphas erat ſicut iſtic ex loco in q̄ tu: hinc ex loco in q̄ ego Pilatus
¶ De pōtio pilato habes lectu digna. xviij li. ioſephi . ca. viij
Pilatꝰ p̄ſes q̄ ſnīam dānationis in xp̄m dixerat poſtq̄ plu/
rimas ſeditōes ī hieroſolymis expleuit. ⁊ fecit. tātis erogāte
Gaio angorib9 coartatꝰ ē vt ſua ſe trāſuerberās manu maloꝝ
ꝯpendiū mortis celeritate q̄ſiuit Gaiꝰ ꝟo Caligula libidinib9
ſuis etiā illō ſceleris adiecit vt ſorores ſuas p̄mū ſtupro pol
lueret Deiñ exilio dānaret Qui pꝰ oēs ſimul exules iuſſit oc
cidi. ip̄e āt a ſuis ꝓtectorib9 occiſꝰ ē Auc. Pau Oroſiꝰ libro vij

Hinc ad herodem rapitur videndus.
Purpura ſumpta redit ad pilatum
Qui licet nullum videat reatum.

¶ Judicium fert

Oſtendit q̄uo Chriſtus ducit̄ a Pilato ad Herodē regē q̄ cū
purpura remiſit ad Pilatū: ille magis timēs tumultū et su/
res populi q̄ꝫ iuſticiā Jeſū cruci addixit Mat. xxvi. Uidēs āt
Pilatꝰ quia nihil ꝓficeret ſed magis tumultꝰ fieret accepta
aq̄ lauit manus corā populo dicēs Innocēs ego ſū a ſāguine
iuſti Uos videritis O ꝑuerſe Pylate noſti hominē eſſe iuſtum
quare morti eū addixiſti ⁊ tu nūc videris: pluris quippe feciſti
bona caduca ⁊ irā ceſaris q̄ꝫ ſāguinē iuſti Jeſu Eheu q̄ te demē
tia cepit Addixit itaqꝫ Jeſū morti Juuēcus Pylatꝰ donat ple
bi legiqꝫ Barrabbā. Et crucis ad penā vinctū cōcedit Jeſum
¶ Tres Herodes legimꝰ fuiſſe Aſcolonitā Antipā ⁊ Agrippā Tres hero/
de Aſcolonita dicit Joſephus xvi ⁊ xvij libro Rex Herodes des
morbo p̄grauatus teſtamentū ſcribit . iuniori filio regnū tri/
buēs Ceſari vero mille talēta relinq̄t . Deſperās āt ꝯtra mor
bū ſe poſſe ſubſiſtere nā annū agebat circiter. lxx. exaſpatꝰ ē ir/
rōnabili furia ⁊ amaritudīe mētis incēſus: volebat ſi poteſt eſſet
iudeoꝝ cūcta diſp̄dere Cauſa huiꝰ rei erat q: cōtēni ſe putabat

ꝛc̄. Herodē porro amarioꝛ indies moꝛbꝰ vrgebat. ſupplcia deo
ↄmiſſi ſceleris expetēte ignis quippe lētus inerat Auiditas q̄ꝫ
in explebilis ſꝑ inerat cibi. nec tn̄ ſaciatas vnq̄ꝫ rabidis incita
ta faucibꝰ valebat implere īgluuiē Inteſtina interius vlceribꝰ
tabida putreſcebāt. doloꝛib us q̄ꝫ coli ſeuiſſimꝭ cruciabaꝛ Hu
moꝛ liq̇dus ac luridus erga pedes tumidos ob errabat Silꝛis
illi circa pubē erat afflictio ſed ꝛ verēda ipā putredine coꝛrup
ta ſcatebāt ꝟmibꝰ ꝛc̄. Dicebaꝛ igiꝛ his q̇bus inerat diuinādi
peritia diuinitꝰ has penas ob impietatē eiꝰ ꝛ multa crudeliꝛ
geſta depoſci Sumēs cultꝝ circūſpiciēs ne q̇s adeēt voluit ſe
ipm̄ iꝛficē qđ etiā feciſſꝫ niſi ꝑueniēs Aciabꝰ manū eiꝰ ↄtinuiſ
ſet hec ille Herodes Antipas fuit aſcolonite filiꝰ fraꝛ philippi
Antipes ꝛ Archelaiis fuit tetarcha galilee: q̇ occidit Joānē baptiſtā ꝓꝛ
vxoꝛē herodiadē viꝝ bonū ꝛ iuſtū: ꝛ ꝑ ↄtēptū remiſit xp̄m ad
Agrippa. pylatū Terciꝰ herodes dictꝰ ē Agrippa: Ariſtoboli filij hero
dis aſcolonite: filiꝰ: ꝛ fr̄ herodiadis q̇ occidit ſanctū Jacobūm
Reatus. et incarcerauit beatū petꝝ Reatꝰ ꝓꝛie accuſatio eſt accipiꝛ hic
ꝓ crimīe aut pctō Purpura hic ꝑt veſtē quādā ſericā detritam
Purpura. et cādidā q̄ inducbāt Jeſuꝫ vt deluſus ob oībus ſtaret Juuē.
Purpuream ꝗ illi tunicā chalamydēq̄ꝫ rubentem Inducunt.

Innocens agnus manet ad tribunal
Quem flagris ceſum ferat vt coronam.
Spineam cogunt. vicibuſq̄ꝫ pulſant.
Coꝛpus honeſtum.
Conſpuunt vultum oculoſq̄ꝫ fedant
Aſtur vt raptam lacerat colum bam.
Mēbra coeleſtis ſpecioſa regis ⸿Dilaniātur

Declarat q̄ꝫ māſuete ſtetit innocēs agnꝰ xp̄s an̄ tribunal pila
ti. ꝛ q̄ꝫ duris flagellis ſacratiſſimū coꝛpꝰ ceciderūt ꝛ ꝗ ſpineā
coronā īpoſuerūt bn̄dicto capiti ieſu. ↄſpuētes. putridā ſaliuā
in faciē ꝛ oꝛa ieſu Hiero. ſuꝑ mat. libꝛo iiij Traditꝰ ē ergo ieſꝰ
militibꝰ ꝟberādꝰ ꝛ illđ ſāctiſſimū coꝛpꝰ pectuſq̄ꝫ dei cediꝛ vt q̇a
ſcp̄tū ē Mlꝛta flagella pctōꝝ vt illo flagello nos a flagello libe
rarēmur Mat. xxvi. Et plectētes coronā de ſpinꝭ poſuerūt ſuꝑ
caput eiꝰ ꝛ arūdinē ī manu eiꝰ Cāti. iij. Egrediemī filie ſyō ꝛ
videte regē Solomonē pacificū ī diademate q̄ coꝛonauit eum
Tribunal mr̄ ſua h̄ ē ſinagoga. Tribunal ē ſedes excelſa iudicꝭ Manere
Flagrum expectare ſtare ꝑt Flagrū et diminutū flagellū ꝑt ꝟgā et ſum
mā ꝑtē arboꝝ Accipiꝛ etiā ꝓ ſcutica en ſuꝑ Per. Neu q̇s calli

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

dior buxũ torq̃re flagello Corona ſertũ ꝑt nõ ſolũ ex auro aut
argẽto ſed ex oĩ materia vt gramine flore ſpinis Uices a vi ꝑ Corona
pugnis antiq̃ vſurpabãt Plaut⁹ vices eius mẽorat ⁊ cicatri Uices
ces denudat Jtẽ ꝑ penis Horati⁹ viceſ q; ſupbe te maneãt ip
ſũ Et hoc mõ etiã pt hic accipi Acci pit etiã vices ꝑ viciſſitudĩe
hic Uiciſſim qd ꝑt ꝑ vices vt viciſſim pulſãt corp⁹ honeſtũ.i.
ꝑ vices hoc ẽ mõ iſti mõ alij ⁊ ſic etiã pt accipi hic Uult⁹ ĩ ani Uultus
mi a volẽdo facies ẽ corpis Mãcinell⁹ Mutat vult⁹.facies
at ꝑmanet ipa Corpis eſt facies toti⁹ forma vocãda Fedare Fedare
maculare pollucre Jñ fedus deformis turpis An.Mãci.fed⁹
deformis crudel' turpis hẽt Aſtur idẽ qd accipiter auis rapax Aſtur
Colũba nõ d̃ q̃ſi colẽs lũbos vt Acrõ interpres horacij aliocñ Columba
doct⁹ aſſerit ſ; vt Uarro libro q̃rto rex ruſti.dicit a culminib⁹
ville dicta quũ ꝑpter timorẽ naturalẽ ſũma loca intectis colũbe
captẽt Dilanio ꝑt diſcindo vulgo ſchorẽ Dilaniãt pſal. Dinu
merauerũt oĩa oſſa mea Eſaias.a plãta pedis vſq; ad vticẽ no Dilanio
eſt iu eo ſanitas

Nec mouet turbas ſpeculum doloris
Clamitant cuncti crucis eſſe dignum
Solue latronem.crucifige chriſtum
Ceſaris hoſtem

Matt xxvi Dicũt oẽs crucifigat Ait ill' p̃ſes q̃d eñi mali fecit
At illi mag; clamabãt dicẽtes Crucifigat Jtex. Tũc dimiſit
ill' barbã Jeſũ ãt flagellatũ tradidit eis vt crucifigeret Rodol.
lan. Tollũt ſacrilegas ad aſtra voces Juſſus ſbiẽ tribilẽ mor
tẽ Turba ⁊ rixa ꝑꝑe idẽ ſcãt ꝑꝑe eñi turba ꝑturbatiõem ꝑt ſ;
q; multitudo nõ vacat ꝑturbatiõe ſcm̃ eſt ꝙ ml'titudinẽ turbã Turba
appellam⁹ Theren. Quid illic turbe ẽ.i.rixe Crux tã maſculi
nũ q̃; ſeĩm teſtib⁹ Capro Probo Põpeio Apl'us ad galatas Crux
Mihi ãt abſit gl'ari niſi ĩ cruce dñi nri ieſu chri ꝑ quẽ .ſ. crucẽ
nõ ieſũ Jn pl'i cruces vulgo eẽ galge ¶ Tiberi⁹ ceſar cũ ſuffra
gio magni fauoris retulit ad ſenatũ.vt chr̃s de⁹ hẽret Sena Tiberius
tus indignatõe mot⁹ ꝙ nõ ſibi p̾us ſcõm morẽ delatũ eẽt vt de
ſuſcipiẽdo cultu p̾us ipe decerneret cõſecratõem chriſti recuſa
uit.edictoq; ꝯſtituit exterminãdos eẽ ex vrbe xpianos:p̃cipue
quũ et Seian⁹ p̃fect⁹ Teberij ſuſcipiẽde religiõi obſtinatiſſie
cõtradiceret Tiberi⁹ tñ edicto accuſatorib⁹ xpianox mortẽ cõ
minat⁹ ẽ Nã plurimos ſenatorũ p̃ſcpſit et ad mortem coegit
Uiginti ſibi pricios viros ꝯſilij cã legerat:hox vix duos ĩcolu
mes reliq̃t:ceteros diuer cauſ necauit Seianũ p̃fectũ ſuum
res nouas molientẽ inter fecit:filios ſuos Druſũ naturalẽ et
germanicũ adoptiuũ maifeſt; venẽi ſignis ꝑdidit:filios ger

manici filij ſui interfecit Obijt ãbiguis ſignis veneni ãno ab vrbe ↄdita. dcc. xc. tercius ab augusto Hec Paulus Oroſius libro ſeptimo hiſtoriarum

Dum crucem geſtans trahitur necandus
Obuiam fertur lachrimoſa mater
Que ſuis tundens manibus pudica
Pectora clamat

Nate quo pergis periture. quis te
In modum talem laniauit hoſtis
Te meum pignus cupio videre
Reſpice matrem

Ps. Suſceperunt me ſicut leo parat? ad predã & ſicut catul? leonũ habitãs ĩ abditis

Te meus venter tulit has papillas
Suxeras quõdam generoſe fili
Me tuam ſpernis fugis atq; matrem
Reſpice que ſum

O cruces ſeue rapideq; gentes
Quo meum fertis genitum iudei
Nil mali fecit: ſinite heu meum me
Tangere natum

¶ Dato iudicio Pilati ſuper ieſu trahitur ad necem. occurrit triſtis mater Maria tundens ſacratiſſimũ pectus Clamitãs cõpellanſq; filiũ his ꝟbis. O periture nate quo pergis et cetera. Et is fuit. quartus dolor diue ꝟginis teſtibus doctoribus Quãdo ieſus exiẽs portã ad montẽ Caluarie. cũ graui cruce. exiuit Maria cũ Joanne euangeliſta per aliã portulã vt recte obuiã veĩat nato Videns filiũ vnigenitũ cecidit humi Tunc ieſus aſperit matrẽ pijs oculis inq̃ens Aue pia mater Mat. xxvi. Duxerũt eũ vt crucifigerẽt Juuẽcus preſbiter Et crucis ad penã ſcm̃ iuſtũq; trahebãt Itẽ A gero qđ eſt porro ¶ Geſto freq̃ntatiũ Tundere ꝑcutere vt rea pectora tũdamꝰ in ãtiphona hec ẽ ꝓclarũ Pudica. i. caſta Laniare ſcidere ꝟt & laceraẽ Inde laniꝰ q̃ ſcindit carnes Pignꝰ latine hypoteca grece. vir. Tu dic mecũ q̃ pignore certes Filij vocãt pignora eo q᷑ ſũt pignꝰ inter ↄiuges tũ vinculi ne aliter forte diuortiũ fieret tũ charitatis hec Valla li. ſexto. capite. lvij Papille ſũt capitula in ãmarũ vocitata ponũt hic pro vberibus. Sugere ſignificat lac ex mãmillis lãbere aut trahere Trux. ſignificat ferocẽ crudelẽ

Geſto
Tundo
Pinora
Papille
Sugere

Trucitas crūdelitas Trucido ꝟbū media ꝓdūc. i. crūdeliter
neco Horati⁹ Ne pueros corā populo media trucidet De dolo
re ꝛ merore matris marie lege Jacobum Wimphelingiū in ſe
cūdo libro de triplici candore virginis Heu accuſatiuū vult ſꝫ
hei datiuū teſte valla in ſecūdo libro ꝓ ſal. Hei mihi quia inco
latus meus prolongatus eſt ꝛ non heu mihi eodem teſte

Ille ſummiſſis oculis abibat
Ad locum venit crucis atqꝫ nudus
Et duos interpoſitus latrones
Fertur in altum

¶ Nunc oſtendit quo modo ſoboles tonātis ſūmiſſo vultu ꝓ
ceſſerit ad locū crucis hoc eſt ad montē caluarie vbi cruci affix
us eſt et inter duos latrones ſuſpenſus Itē Locus in q̄ chriſt
us crucifixus ē dicitur locus caluarie vt ſtatim dixi vt habetur
Mathei xxvij. Et venerūt in locū q̄ dicitur Golgatha qḋ ē cal
uarie locus Tūc crucifixi ſūt cū eo duo latrones vn⁹ a dextris
alius a ſiniſtris vt inpleretur ſcriptura que dicit eū deputādū
cū impijs Juuencus presbyter. At poſtq̄ ventū eſt. vbi ruris
golgatha nomē. Accidit vt pene pariter cōſorcia ferrēt Latro
nes hic inde duo. Sūmitto idē ē qḋ inclino ſubdo ſuppono In
de Sūmiſſus a um id eſt humilis Cicero Neqꝫ ſūmiſſū nimis
neqꝫ ſe nimis efferentē Virgili⁹. Sūmiſſi petimus terrā. Sū
miſſis igitur oculis vulgo mit neder gheſlaghen oghen.

Inde ſub ligno ſitiens acetum
Felqꝫ guſtauit. latus eſt apertum
Lancea ſanguis fluit atqꝫ lympha
Matre vidente

¶ Mathei. xxvi. Et cōtinuo currens vn⁹ ex eis acceptā ſpō
giā impleuit. ꝛ impoſuit arūdini ꝛ dabat ei bibere Sitiuit em̄
ſalutē noſtrā fidē ꝛ gaudiū auctore mellifluo Bernardo Juuē
cus Tūc cōcit⁹ vn⁹ Congebat ſpōgo turpi calamoqꝫ reuincto
Impreſſū labijs acidū potare ſaporē Dauid Dederunt in eſcā
meā fel ꝛ in ſiti mea potauerūt me aceto O quant⁹ erat dolor
matris quāt⁹ gemitus. o quanta ſuſpiria quando vidit ſacra
tiſſimū filiū ſuū pēdentē in ligno crucis atqꝫ ei⁹ latus apertū
Wimphelingi⁹ At maiore tuū laniatur vulnere pectus Anxia
quādo vides in cruce virgo Jeſū Aſtitit illa gemēs vdo ꝛ ſine
ſāguine vultu Dū ſobolis rubro mēbra cruore madēt Luxit ꝛ ī
hauſto lachrimarū flumine mater Vidit ꝛ immoto vulnera q̄n
qꝫ pede Exanimes artus membra ꝛ pendentia vidit Vulnera
reſpiciens. pectore vulnus habet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Acetũ acre vinũ hĩc acetoſũ acetoſitas Lympha grece aq̃ latine
Acetum Perſius ĩ t̃cia Nigra q̃dĩ fuſa vaneſcat ſepia lympha (Latꝰ ẽ
aptũ) Cãticoꝝ q̃rto Vulneraſti cor meũ ſoror mea ſpõſa mea

Probra quid dicam referamqꝫ multa
Se dei fecit genitũ: quid vltra
Clamitant plures. alios beauit
Se modo ſaluet

Mathei xxvi principes ſacerdotũ illudẽtes cũ ſcribis ⁊ phari
ſeis dicebãt alios ſaluos fecit ſeipſũ nõ poteſt ſaluũ facere Si
rex iſrahel eſt deſcẽdat nũc de cruce ⁊ credimus confidit in deo
liberet eũ nũc ſi vult Dixit enim qꝛ filiꝰ dei ſũ. Juuẽcus preſby
ter Nõne alios quõdã trucibus ſeruare ſolebat Morborũ vinc
tus ſeſe quur ſoluere vinclis Nõ valet. en regẽ noſtre quẽ crede
re gẽtis Debuimus ſoluat ligni de robore corpus
Probrum Probrũ ſcelus flagiciũ ſignificat et pro ignominia ponitur ꝑ
metaphorã que ex ſcelere ſequi ſolet Opprobiũ de decꝰ et igno/
Beare miniã ſignificat Beare ſanctificare et ſacrare ſignificat Leo
papa ſermo. decimo ſeptimo Nõ itaqꝫ cecitatis arbitrio. o ſcri
be ſtulti et ſacerdotes impij oſtẽdenda erat potẽtia ſaluatoris
nec ſecundum preces linguarum blaſphemantium omitti de/
bebat redemptio humani generis.

O ieſu quantum genus hoc amaſti
Perfidum qui ne moreretur: ipſe
Pergis ad mortem. morienda noſtra
Morte lauas nos
Sic homo pro te patitur redemptor
Tu quaſi ſurdus penituſqꝫ cecus
Gratiam pendis nihil eſſe talem
Crimine plenus

¶ Oſtendit magnũ fuiſſe amorem ſobolis tonantis erga ge/
nus humanũ. amoremqꝫ cauſam fuiſſe quare mortem turpiſſi
mam ſubiuit. Vincentius beluacenſis O charitas quã mag
nas habes vires que deum celo depoſuiſti. o chara ſanitas et
ſancta charitas que tanta eſt in terris quanta eris in celis Et
hugo magnam ergo vim habes charitas tu ſola deũ trahere po
tuiſti de celo in terrã Bernardꝰ ſuper. Cãtiomelia. xx. hãc igi
tur arbitror incarnationis dei eſſe cauſam vt hominum carna
lium primo quid eſt ad ſue carnis amorem ſalutarem affectio/

nis traheret. ſicq; gradatī ad amorem ſpiritualem perduceret De hac caritate plura in primo folio ibi quid tibi tandem ſcelerate queris. Dominus Jeſus vt redimeret nos ab eterna morte mortē grauiſſimā paſſus eſt que mors aperuit nobis vincula et tartara ditis et manifeſtauit limina celi Philippus Beroaldus Et chriſti poſcite mortē Mortē que vobis flagrantia tartara pandit Mortem que nobis patefecit limina coeli Que mortis vires ⁊ formidabile virus. Inſidiatoris fracta ceruice draconis. Extrixit. rupit pedicas nodoſq; reſoluit. O mors tu nobis vitalia lumina prebes Nectar et ambroſie ſuccos. tu ſācta propinas Sed tu homo vecors in ſanus ⁊ crimine plenus non memor es magne illius charitatis chriſti. ⁊ mortis ſue q̄re dabis poenas eternas poſt tuam ſordidam vitam

Ipſe qui verbum facio: miſer ſum
Peior et magnas datus in ruinas
Noſco peccatum ſcio quid gerendum.
Nec melior ſum
Ni tuum prebes deus o fauorem
Graciam nides homini perempto
Perditus labor miſer in gehennam
Igne piandus
Labitur quiſq; ſine te beari
Queritat: munus datur hoc ab alto
Tu vocas quos vis: ergo me vocandis
Adiice ſeruis
Da mihi lumen videam quid egi.
Da mihi fontem lachrimis in vndis
Nunc meum plorem ſceleris reatum
Teq; repoſcam
Non parem paulo veniam requiro
Graciam petri neq; poſco ſed quam
In crucis ligno dederis latroni
Sedulus oro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

¶ Hic poeta noſter oſtendit ⁊ fatet᷑ ſeſe obnoxiũ peccatꝫ ⁊ mo riturũ eternaliter niſi diuina gratia fauerit illi. Poſcẽs vt de us det ſibi lumẽ. vt videat quicquid male perpetrauerit. ⁊ det ſibi graciã nõ qualẽ Paulo. non qualẽ Petro Sed qualẽ de derit latroni pendenti a dextris in ara crucis.

¶ Ruere proprie concidere ſignificat. Uirgilius Ruit alto a culmine troia. quãdoqꝫ feſtinanter ire ſiue in preceps ferri ſig nificat A ruo ruina quod proprie caſum ſignificat.

¶ Perimo a per ⁊ emo quod idẽ ẽ qđ interficio ⁊ quaſi in totũ emo. Nã qđ iͭficimus a nob emptũ ⁊ noſtri iuris factũ videt᷑

¶ Labor uerbũ eſt liuiter ſenſimqꝫ deorſũ eo vt labuntur flumi na. Labitur celũ Labuntur angeli.

¶ Labare eſt repẽte cadere Uirgili. Labat ariete crebro ianua Lau. Ual. ſexto libro capite. lix.

¶ Pio proprie eſt colo. Aliquando etiã accipitur pro contami no. Polluo. Purgo. ⁊ ita accipitur hic hinc Piacula modo ſacrificia. modo crimina. flagitia ſignificat

¶ Reatus hic accipit᷑ ꝓprie pro accuſatione. ſiue ꝑ exceſſu Jtẽ Paulus fuit ſeuus tyrannus ⁊ perſecutor chriſtianorum ad quẽ deus ita inquit Paule Paule quid me perſequeris. Tan dẽ deus percuſſit illũ fulmine ex equo. ⁊ electus per graciam a deo ⁊ a Nerone Auctore Oroſio libro ſeptimo gladio occciſus ẽ

¶ Simon petrus fuit princeps apoſtolorũ electus ex piſcato re in apoſtolũ peccauit corã deo ſꝫ penituit ⁊ vocatꝰ ꝑ gratiaꝫ ⁊ ſuauia v̾ba. Deinde creatꝰ ſũmus põtifex ⁊ ea Nerone cruce occiſus. Baptiſta Mãtuanus Blandicijs Simõ flãmis et fulgure Paulus Qui fuit ex acri fulmine pulſus equo.

¶ Hic obiter notãdũ ꝙ Petrus non eſt nomen propriũ prin cipis apoſtolorũ ſꝫ Simon teſte Hieronymo ⁊ eſt greca vox que apud Hebreos ⁊ Syriacos dicitur Cephas. ⁊ cetera.

¶ Latro in cruce a dextris pẽdens magnã gratiã inuenit apđ dominum quando inquit. Amen dico tibi hodie mecum eris ĩ paradiſo. Ecce peccator qꝫ magna miſericordia domini Sedu lus eſt idem qđ aſſiduus diligens hinc ſedulo aduerbium quod ſignificat diligenter cõtinue qꝫ aſſidendo. h ẽ ſine iͭermiſſione

Jam deum cuncti rogitemus ipſum
Qui neci noſtram datus ob ſalutem
Semper expectat reditum ſuorum
Ut veniam det
Jam minis duri fuimus venite
Se reum nemo magis eſſe credat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Quam pius nobis maneat redemptor
Ethere miſſus.

¶ Jam in fine pulcherrime hortatur ⁊ monet noſter. Eneas omnes homines bonos ⁊ malos vt rogitent deum veniam ꝑ peccatis commiſſis. quia ipſe deus glorioſus qui ob noſtram ſalutē miſere traditus eſt morti ſemper expectat ſuos. vt poſſz illis elargiri gratiā veniamq̃z. Quod idem hortatur nos Baptiſta Mantuanus in opuſculo de cōtemnenda morte. Scimꝰ enim que ſit noſtri clementia patris. Quam facili noſtras audiet aure preces. Corda deo dabimus lachrymiſq̃z litabimus illi. Nulla accepta magis ſūt holocauſta deo Si luges. pater indulgēs tua debita ſoluit. Vult humiles animos. Vult pia corda deus.

¶ Venia proprie ē remiſſio culpe quam eccleſiaſtici minus bene vocant indulgentiam quia. Indulgentia teſte Vallenſi in quarto ſemper capitur ī malum ⁊ ſignificat mollem educationem puerorum ⁊ vt dicam obſequentiā Baptiſta ī prima parthenice Blanda patrū ſegnes facit indulgentia natos

¶ Joſephus hiſtoriographus clariſſimus in decimo octauo libro capite nono hec memorat de chriſto. Fuit autem hiſdem temporibus ieſus ſapiens vir. ſi tamen virum eum nominare fas eſt Erat enim mirabilium operum effector. ⁊ doctor omnium eorum qui libenter audiunt que vera ſunt. ⁊ multos quidē iudeorum. multos etiam ex gentibus ſibi adiunxit Chriſtus hic erat Hunc accuſatione primorum noſtre gentis virorum. Cum Pyliatus in crucem agendū decreuiſſet non deſeruerūt hij qui ab inicio eū dilexerūt Apparuit enim eis tercia die iterū viuus. Secūdum quod diuinitus inſpirati prophete. vel hec vel alia de eo innumera miracula futura eſſe predixerāt Sed et in hodiernum chriſtianorum qui ab ipſo nuncupati ſunt et nomen perſeuerat et genus hec ille

Telos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 64